ԺԹ. 27) եւ Քրիստոս պատասխանեց. «Ամենայն որ ոք ելթող... զհայր կամ զմայր կամ զկին... վասն անուան իմոյ, հարիւրապատիկ առցէ» (29). Ս. Պողոս չըսա՞ւ. «Որ ամուսնացուցանէ զկոյսն իւր՝ բարւոք առնէ, եւ որ ոչն ամուսնացուցանէ՝ շատ եւս առնէ». (Կորնթ. Է. 38):

Մոռցա՞ւ բոլոր տիեզերական Հայրապետներու շարքը որոնց մեծամասնութիւնը կոյս էր. մեր Մեսրոպները, Ղարեկները, Ներսէսները, բոլոր դաս դաս կուսակրօն հաւատաւոր կիներ ու այրեր մեր Հայաստանէն մինչեւ Եգիպտոսի անապատները... Ալեքսիանոսներ ու Սիմէոն հայկազներ որ կուսութեան աստուածային գեղեցկութենէն հրապուրուած հարսանեաց առագաստը չմտած՝ թողին փախան Քրիստոսի հետեւելու...:

Հապա կոյս առաքեալը Յովհաննէս զոր այնքան կը սիրէր Յիսուս, կուսակրօն Մկրտիչը, հապա Աստուածամայրը... որ կոյսերու զմայլելի եւ պաշտելի թագուհին է, եւ անով պանծալի ու գեղեցիկ...:

Եղկելի՜ Զարմայր, չի գիտեր որ ի՞նչ հրաշալի գեղոններ է երգած Ոսկեբերան այդ աստուածային կուսութեան վրայ որ մարգը հրեշտակ կը դարձընէ, ու չի գիտեր անշուշտ թէ իր կարապետները այդ մոլորութեան մէջ եղած են հինէն՝ Յովհաննոս, Վիճիլանցիոս, յետոյ բոլոքականները, Եանսէնեաններ, ազատականներ, եւ հուսկ բոլոր բանապաշտ նորաղանդները (modernistes), որոնք կուսութիւնը ամուսնութենէն կը վերադասեն, եւ կը մերժեն եկեղեցականներուն ամուրիութիւնը:

Դեռ շատ քննելի եւ դատապարտելի կէտեր կան անշուշտ Զարմայր քահանայի յօդուածին մէջ, սակայն այսչափը կը բաւէ ցուցնելու համար թէ քարոզածը յայտնապէս Աւետարանի եւ Պողոս Առաքեալի վարդապետութեան հակառակ է, եւ թէ ազիտութեամբ կը յանդգնի իրեն համամիտ նկատել Հայ Եկեղեցին՝ որ այդ անհեթեթ մոլորութիւնները երբեք չէ լսած կամ սորված Ս. Լուսաւորչէն եւ մեր բոլոր սուրբ Հայրերէն, եւ նոյն ազիտութեամբ կը զրպարտէ Հոռոմական եկեղեցին:

Անգամ մ'ալ պիտի յիշեցնենք թէ Աստուած եւ հաւատացեալները գիտուրիւն եւ օրէնք կը պահանջեն քահանայէն՝ որ Աստուծոյ պատգամաւորն ըլլալու է, եւ արածելու է Քրիստոսի հօտը առողջ արօտներու մէջ եւ ոչ թէ թունաւոր խոտերով:

Հ. Ն. Փ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Հ. Ա. Վ. ՂԱԶԻԿԵԱՆ ԱՆԴԱՄ ՎԵՆԵՏԿՈՅ ԱԹԵՆԷՈՆԻ

Ամսոյս սկիզբները Վենետկոյ լրագիրներուն մէջ հրճուանքով կարդացինք տեղւոյս Գիտութեան, Գրականութեան եւ Արուեստի ակադեմական հաստատութեան հրատարակած անուանացանկին մէջ Հ. Արսէն Վ. Ղազիկեանինն ալ, որ խումբ մը գրագէտ բարձր անձերու հետ կ'անուանուէր անդամ նոյն հաստատութեան:

Աւելորդ է ըսել թէ յարգելի մեծ հայագէտն եւ թարգմանիչը վաղուց արժանացած էր այդ անուանումին՝ քանի որ այնքան ճարտարօրէն հայացուցած էր Իտալական հանճարներու լաւագոյն գործերը, որոնք ոչ միայն գրական ու լեզուական արժանիք մը կը ներկայացնէին, այլ նաեւ լաւագոյն միջոց մը ծաւալելու իտալ հանճարեղ ազգին մատենագրութիւնը մեր մէջ:

Այս անուանումը շարունակութիւնն է Ուխտիս մէջ զոյութիւն ունեցող գեղեցիկ աւանդութեան մը զոր կը շարունակեն գիտութեան եւ գրականութեան նուիրուող իր զաւակները պատիւ բերելով մեր ազգին՝ օտարներուն առջեւ ալ:

ՀԱՅԱՍԵՐՈՒՆԴ ՓՐՈՖ. Ա. ԱԼԵՍՍԱՆԴՐԻԻ ՄԱՀԸ

Ինչպէս մոլորակ մը որ լուսեղէն տուրը եռեւէն՝ կ'երթայ անծանօթ երկինքներ ու կ'անհետանայ, այսպէս եղած են հայ երկնքի աստղերէն շատեր: Այդպիսիներէն էր Փրոֆ. Ա. Ալեսսանտրի, նկարիչ-գեղարուեստագէտ՝ որ Վենետկոյ սուգին մէջ՝ ամսոյս 4ին կնքեց իր մահկանացուն, 77 ամեայ հասակին:

Անշուշտ շատ մը սերունդներ վեր ելլելու ենք զուտ հայը գտնելու իր պապերուն մէջ. սակայն ինչ ալ ըլլայ, սա եւս մեր ցեղի փառք մըն է որ կ'աւելնայ պանդուխտ Պարոյրներու, Պայլիներու, Զամիչեաններու շարքին: Կրնանք մխիթարուիլ թէ հայութեան ազօտ նշոյլ մը փառքը կը կազմէ այսօր նոյն իսկ հանճարեղ ցեղի մը. ստուգիւ Փրոֆ. Ալեսսանտրի յարգուած ու սիրելի արուեստագէտ մ'էր իր հոգեկան բարձր ձիրքերուն համար:

Ընտիր քաղաքացիի տիպարին հետ կը թողու համբաւը «խղճամիտ արուեստագէտի, սիրահարի նկարչութեան՝ տեսարանի եւ դիմանկարի մէջ, ուսումնասէրի՝ հին ու դասական բարձր արուեստին, որով եւ արժանաւոր ուսուցիչ մեր Գեղարուեստի բարձրագոյն վարժարանին մէջ» ինչպէս կ'ըսէր Վենետկեան օրագիրը: ԽՄԲ.

ՏԽՐՈՒՆԻ

Միլանի Հ. Ուս. Միութիւնը՝ ինչպէս նաեւ տեղւոյս ազգային գաղութը տխուր օր մը ունեցաւ Յունիսի 11ին, յանձնելով հողին հազիւ քսանըվեցամեայ երիտասարդը՝ ողբացեալ Պր. Պարոյր Մարիմեան:

Պր. Պարոյր Մարիմեան ծնած էր Թիֆլիս 1904ին. 1906ին ընտանեօք Տրապիզոն կը մեկնի ուր կը գտնուէր նաեւ հայրը, ազգային ծանօթ գէմք մը: Տրապիզոնի Մխիթարեան վարժարանին մէջ կը կատարէ իր նախնական ուսումները. տարագրութեան օրերուն կը կորսնցնէ ծնողքը, եւ եղբօրը հետ միասին ապաւէն կը գտնէ տաճիկ ընտանիքի մը քով, ուսկից ապա կը յաջողին անցնիլ Ռուսաստան իրենց հօրեղբօրը քով: 1919ին Մխիթարեան վարդապետներէն Վ. Հ. Տիմոթէոս Վ. Տէր-Կիւլէան՝ յիսուն որբերու հետ միասին այս երկու եղբայրներն ալ կը բերէ Վենետիկ, յանձնելով զանոնք Մուրատ Ռափայէլեան վարժարանի բարձր կրթութեան: Պր. Պարոյր Մարիմեան շրջանաւարտ կ'ըլլայ 1924ին, կ'անցնի Միլան եւ կ'արձանագրուի ճարտարագիտութեան բարձրագոյն ընթացքին, ուսկից պատուաւոր կ'ելլէ 1930ին. տարի մը վերջ յաջողութեամբ կ'անցընէ նաեւ պետական քննութիւնը:

Երբ արդէն՝ բոլոր գժուարութիւններուն յաղթած՝ կը ջանար իրագործել իր ազգասիրական զգացումները՝ կամենալով անցնիլ Խորհրդային Հայաստան՝ կը հիւանդանայ, հիւանդութիւն մը որ սկիզբները ուշադրութիւն անգամ չէր գրաւեր իր մէջ, սակայն շարաթ մը վերջ անկողին կ'իյնայ ջերմով. ընկերներէն բժիշկ Պր. Կ. Գասպարեան լաւագոյն կը համարէ փոխադրել զանի հիւանդանոց՝ ուր 27 օր շարունակ կը տառապի. եւ բժշկական բոլոր խնամքները անօգուտ կ'ըլլան: Յունիս 10ին առաւօտը ժամը 6ին կը բաժնուի ցմիշտ իրեն սիրելիներէն եւ ընկերներէն երթալու միանալու մարտիրոսուած ծնողքին:

Դժուար է նկարագրել այն տպաւորութիւնը զոր ունեցան զինքը ճանչցողները: Ան համեստ եւ ծայր աստիճան խոնարհ բնաւորութեամբ՝ մտածումներուն մէջ անգամ անշահախնդիր՝ յոգոցած էր գրաւել բոլորին սիրտը. ընկերասիրութիւնը կարելի է նկատել իր նկարագրի գլխաւոր գծերէն մէկը. ինքզինքը կը մոռնար ուրիշներուն նպաստելու համար՝ այն տաեղն իսկ երբ ինք աւելի նպաստի պէտք ունէր: Հայրենիքին հանդէպ ունեցած սէրը զինքը խանդավառած էր. մտածումն էր անցնիլ Հայաստան եւ այնտեղ պարզել իր կարողութիւնն ու գործունէութիւնը յօգուտ իր եղբայրներուն:

Միայն վերջին իրիկունն էր որ լրումը տիրած էր վրան եւ ինք արցունքներու մէջ կը յայտնէր թէ երազները կ'անհետանային, իր մեծագոյն վշտերէն մին ալ էր, չկարենալ տեսնել իրմէ հեռու սիրելի եղբայրը, որ եղած էր իրեն համար հայր մը եւ մխիթարութիւն տխուր եւ դժուար վայրկեաններուն մէջ: Մեր ընկերական քաջալերութիւնները որ մինչեւ այդ ժամանակ ունեցած էին իրենց ազդեցութիւնը՝ կը դադրէին սպեղները որ մինչեւ զանի դառնալ վշտացած ու մահամերձ խեղճ երիտասարդին:

Յաջորդ առաւօտը անոր մահուան տխուր բոթը բոլորիս մէջ գործեց աննկարագրելի յուզում մը: Եւ երբ վերջին անգամ կ'ընկերանայինք անոր, ամենուս դէմքին վրայ արցունքներ կը փայլէին, ամէն ոք տարբեր վայրկեան մը կ'ապրէր, մտածելով որ կը բաժնուի ընկերէ մը որուն յիշատակը՝ միշտ վառ պիտի մնայ ամենուն մէջ իբրեւ օրինակ անձնական ընկերոջ մը եւ հայու մը՝ օժտուած համեստ բայց անշահախնդիր եւ բարձր ազգային գաղափարներով:

Հանգիստ հոգւոյդ, սիրելի՜ Պարոյր:

Միլան, 15 Յունիս 1931

Ընկերդ Ս. Թեոդորեան

digitised by A.R.A.R.@